

Inhoudsopgave

1	Inleiding	11
2	De politie	15
	<i>Wouter Stol & Nicolien Kop</i>	
2.1	Inleiding	15
2.2	Politie in Nederland	16
	2.2.1 Een beknopte politiegeschiedenis	16
	2.2.2 Enkele ontwikkelingen in de laatste jaren	18
	2.2.3 De politieorganisatie vandaag de dag	19
2.3	Politiewerk	20
	2.3.1 De wettelijke politietaak	20
	2.3.2 Politie als maatschappelijke functie	21
	2.3.3 De politietaak in de praktijk	23
	2.3.4 Straatwerk	25
	2.3.5 Recherchewerk of opsporing	26
	2.3.6 Probleemgericht werken	27
	2.3.7 Kwaliteit van de opsporing	28
2.4	Verhouding tot andere actoren	30
2.5	Conclusie	31
3	De bijzondere opsporingsdiensten en toezichthouders	35
	<i>Hans Nelen</i>	
3.1	Inleiding	35
3.2	De institutionele context van de bijzondere rechtshandhaving	36
	3.2.1 Bijzondere rechtshandhaving in historisch perspectief	36
	3.2.2 Ontwikkelingen in de laatste jaren	38
3.3	De taken van de bijzondere opsporingsdiensten in het strafproces	40
	3.3.1 FIOD	42
	3.3.2 ILT-IOD	44
	3.3.3 NVWA-IOD	45

	3.3.4	Inspectie SZW	46
	3.3.5	Integrale rechtshandhaving en de dilemma's die daarmee samenhangen	47
3.4		Toezichthouders	49
3.5		Conclusie	51
4		Het Openbaar Ministerie	55
		<i>Robert Jansen</i>	
4.1		Inleiding	55
4.2		De ontwikkeling van het Openbaar Ministerie in Nederland	56
	4.2.1	De wording van een centrale openbare aanklager	56
	4.2.2	De laatste decennia: het OM in een stroomversnelling	58
	4.2.3	De organisatiestructuur van het Openbaar Ministerie	61
4.3		De taak van het OM binnen het strafproces	64
	4.3.1	De taak van de officier van justitie	64
	4.3.2	Begrenzing van de taak van het OM	73
	4.3.3	Dilemma's voor de officier van justitie	74
4.4		Conclusie	76
8	5	De strafrechtadvocatuur	79
		<i>Maarten Bolhuis</i>	
	5.1	Inleiding	79
	5.2	Strafrechtadvocatuur in Nederland	80
	5.2.1	Ontwikkeling strafrechtadvocatuur in Nederland	80
	5.2.2	Ontwikkeling strafrechtadvocatuur in de laatste jaren	83
	5.2.3	Organisatiekaders strafrechtadvocatuur vandaag de dag	86
	5.3	De taak van de strafrechtadvocaat binnen het strafproces	88
	5.3.1	Wettelijke definitie van de taak van de strafrechtadvocaat	88
	5.3.2	Taak van de advocaat in de praktijk	88
	5.3.3	Bescherming en begrenzing van de taak van de advocaat	94
	5.3.4	Ethische kwesties en andere dilemma's	96
	5.4	Conclusie	99

6	De rechterlijke macht	103
	<i>Annick Diesfeldt</i>	
6.1	Inleiding	103
6.2	De organisatie van de rechtspraak in Nederland	103
	6.2.1 Het ontstaan van de rechterlijke macht in Nederland	103
	6.2.2 De huidige institutionele context	104
	6.2.3 Ontwikkelingen rechtspraak in de afgelopen jaren	106
6.3	De rechterlijke macht in het Nederlandse strafproces	107
	6.3.1 De taak van de rechterlijke macht	107
	6.3.2 Verhouding tot andere actoren, de verdachte en de maatschappij	113
	6.3.3 Begrenzing van de rol van de strafrechter	116
	6.3.4 Morele dilemma's in de rechtspraak	118
6.4	Conclusie	120
7	Het gevangeniswezen	123
	<i>Yvette Schoenmakers</i>	
7.1	Inleiding	123
7.2	Het gevangeniswezen van verleden tot heden	123
	7.2.1 Historische ontwikkelingen	124
	7.2.2 Ontwikkelingen van 2005 tot heden	127
7.3	De taak van de DJI binnen het strafproces	129
	7.3.1 Doelen van gevangenisstraf en de taak van de DJI	129
	7.3.2 De huidige organisatie van het gevangeniswezen	130
	7.3.3 De tenuitvoerlegging in de praktijk	134
	7.3.4 Begrenzing van de taak van het gevangeniswezen en bescherming van de gedetineerde	139
	7.3.5 Ethische kwesties	141
7.4	Conclusie	143
8	De reclassering	147
	<i>Maarten Bolhuis & Yvette Schoenmakers</i>	
8.1	Inleiding	147
8.2	De institutionele context	147
	8.2.1 De geschiedenis van de reclassering in Nederland	147
	8.2.2 Huidige institutionele context	149
8.3	De taak van de reclassering binnen het strafproces	152

	8.3.1	Wettelijke taken en bevoegdheden van de reclassering	152
	8.3.2	De taak van de reclassering in de praktijk	153
	8.3.3	Begrenzing taak	160
	8.3.4	Ethische vraagstukken en dilemma's voor de reclassering	161
8.4		Conclusie	162
9		Het slachtoffer	165
		<i>Maarten Bolhuis</i>	
9.1		Inleiding	165
9.2		Ontwikkeling van de positie van het slachtoffer in Nederland	166
	9.2.1	Een nieuwe kijk op het slachtoffer	166
	9.2.2	Ontwikkeling van de rol van het slachtoffer	167
	9.2.3	Recente ontwikkelingen	169
9.3		De rol van het slachtoffer binnen het strafproces	169
	9.3.1	Rechten van het slachtoffer	169
	9.3.2	Slachtofferrechten in de praktijk	173
	9.3.3	Interactie tussen slachtoffer en andere actoren in de praktijk	174
	9.3.4	Gevolgen van de gewijzigde positie van het slachtoffer voor de strafrechtspleging	175
	9.3.5	Dilemma's voor het slachtoffer	177
9.4		Conclusie	179
	Bijlage	Over de auteurs	183
		Trefwoordenregister	185